

Verschuivingen energiebelasting

CE Delft

Committed to the Environment

Verschuivingen energiebelasting

Aanvullend op de rapportage van juli 2015
is extra variant doorgerekend E_{gas} = E_{Belektriciteit}

Delft, oktober 2015

Deze notitie is opgesteld voor Eneco
Ons kenmerk: 3.F51/FR

Opgesteld door:
F.J. (Frans) Rooijers
B.L. (Benno) Schepers
S. (Sofia) Cherif

Publicatienummer: 15.3F51.51

CE Delft
Committed to the Environment

CE Delft draagt met onafhankelijk onderzoek en advies bij aan een duurzame samenleving. Wij zijn toonaangevend op het gebied van energie, transport en grondstoffen. Met onze kennis van techniek, beleid en economie helpen we overheden, NGO's en bedrijven structurele veranderingen te realiseren. Al 35 jaar werken betrokken en kundige medewerkers bij CE Delft om dit waar te maken.

1 Energiebelasting op gas en elektriciteit

1.1 Huidige energiebelasting

Op dit moment (2015) bedraagt de energiebelasting op elektriciteit 11,96 €ct per kWh en op gas 19,11 €ct per m³ (beide exclusief BTW). Dit geldt voor de eerste schijf die vooral voor de kleine energiegebruikers relevant is. Dit lijkt vergelijkbaar maar beseft moet worden dat één kubieke meter gas bijna tien keer meer energie-inhoud heeft dan één kWh elektriciteit. Dat betekent dat op gas een belasting drukt die zes keer zo laag is als de marginale belastingdruk op elektriciteit per GJ energie die de consument afneemt.

Het gevolg hiervan is dat substitutie van gas naar elektriciteit niet wordt aangemoedigd ook al zou dat maatschappelijk bezien interessant kunnen zijn. Ook worden vergelijkbare technieken, zoals de hybride warmtepomp die op zowel gas als elektriciteit kan werken, ongelijkwaardig belast.

Hierbij moet echter wel rekening worden gehouden dat bij de productie van elektriciteit op dit moment met veel conventionele centrales nog veel brandstof verloren gaat. Zo is voor de productie van één kWh elektriciteit gemiddeld ruim twee keer zo veel fossiele brandstof nodig doordat het gemiddelde rendement van elektriciteitsproductie iets meer dan 40% is.

Maar dit zal de komende jaren door het Energieakkoord voor duurzame groei (SER-akkoord) sterk veranderen, omdat in 2023 ongeveer een derde van de elektriciteit uit hernieuwbare bronnen zoals zon en wind zal komen.

1.2 Opslag duurzame energie

De opslag duurzame energie heffing (ODE-heffing) is ingevoerd op 1 januari 2013 om de investering in duurzame energie te stimuleren. Het doel van deze nieuwe belasting is om de subsidieregeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+ regeling) te financieren. De subsidieregeling SDE+ stimuleert de productie van duurzame energie (electriciteit, gas of warmte) die relatief goedkoop is op te wekken. De SDE+ is voor de overheid een belangrijk instrument om de duurzaamheidsdoelstellingen in 2020 te halen.

De ODE-heffing is sinds de invoering jaarlijks omhoog gegaan voor zowel klein- en grootverbruikers. Eveneens gaat de ODE-heffing de komende jaren flink stijgen. Voor gas gaat de heffing omhoog van € 0,0074 nu naar € 0,0113 per m³ in 2016 voor kleinverbruikers. En bij elektriciteit stijgt de heffing van € 0,0036 nu naar € 0,0056 per kWh in 2016. In vergelijking met de komende jaren is dit nog beperkt. Het gemiddeld bedrag voor de ODE-heffing bedraagt nu € 30 per jaar per huishouden, dit zal oplopen tot € 293 in 2023 (Kamerstuk 33115, 2012).

2 Variant: EB-gas = EB-electriciteit

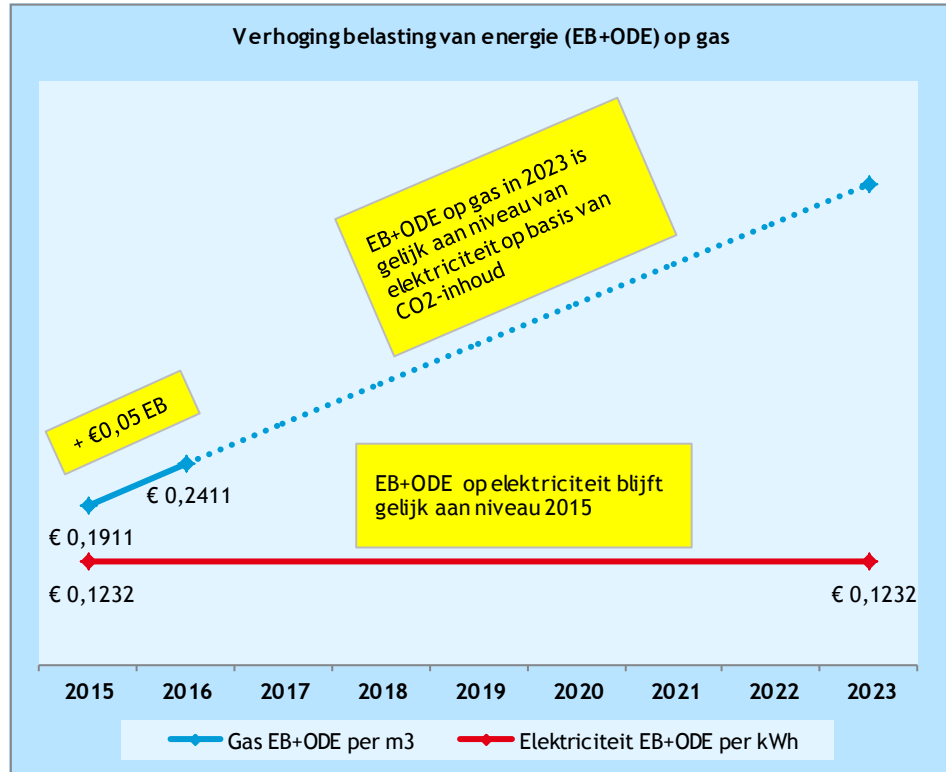
Als de energiebelasting op gas net zo hoog wordt als op elektriciteit, dan leidt dat tot meer energiebesparing, meer warmtelevering en een hoger rendement voor zonneboilers en warmtepompen. De bruto-inkomsten van het Rijk stijgen bovendien fors, wat gezien kan worden als onderdeel van de vergroening van het belastingstelsel als de extra inkomsten via de inkomstenbelasting worden teruggesluisd (zie rapportage CE Delft, juli 2015).

CE Delft heeft een analyse gemaakt van de effecten van een verschuiving van de belasting op elektriciteit naar gas, zodat een meer gelijkwaardige belasting ontstaat. Om de effecten van verschuivingen in de energiebelasting tussen gas en elektriciteit te analyseren is een variant opgesteld waarbij gas en

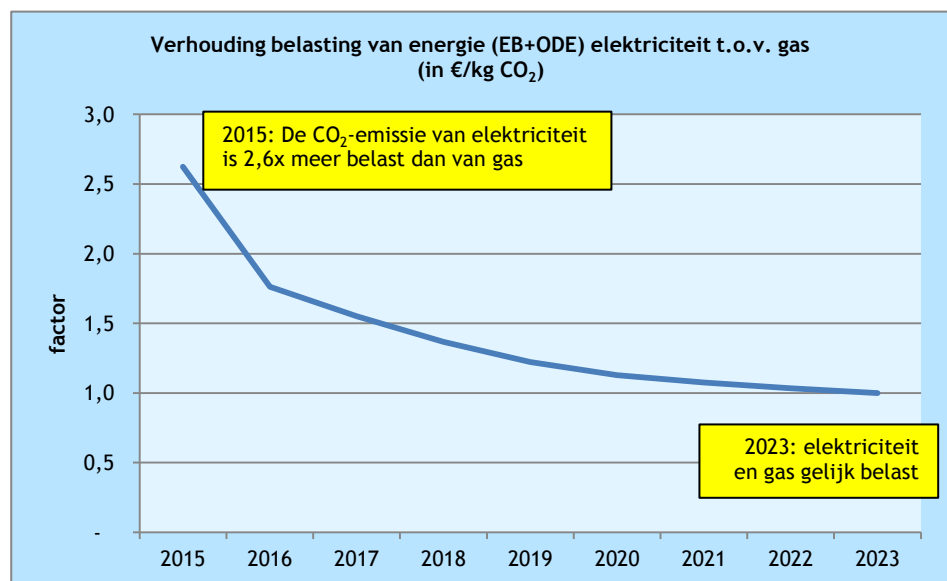

elektriciteit gelijk worden belast op basis van de CO₂-inhoud waarbij de belasting (EB+ODE) op elektriciteit gelijk blijft aan die in 2015. Deze gelijkwaardigheid wordt in stappen gerealiseerd: een verhoging van € 0,05/m³ op de energiebelasting van gas in 2016 en verder een gelijkmatige stijging naar het niveau van de energiebelasting (incl. ODE-heffing) op elektriciteit in 2023. De energiebelasting (EB) plus ODE-heffing (ODE) op elektriciteit is constant op het niveau van 2015. In Figuur 1 is de stijging van de EB+ODE te zien op gas. In Figuur 2 is de verhouding van EB+ODE op elektriciteit en gas te zien uitgedrukt in € per kg CO₂.

Figuur 1 Variant: gelijke energiebelasting + ODE-heffing op gas en elektriciteit 2015-2023

Figuur 2 Verhouding energiebelasting en ODE-heffing van elektriciteit t.o.v. gas 2015-2023

3 Resultaat

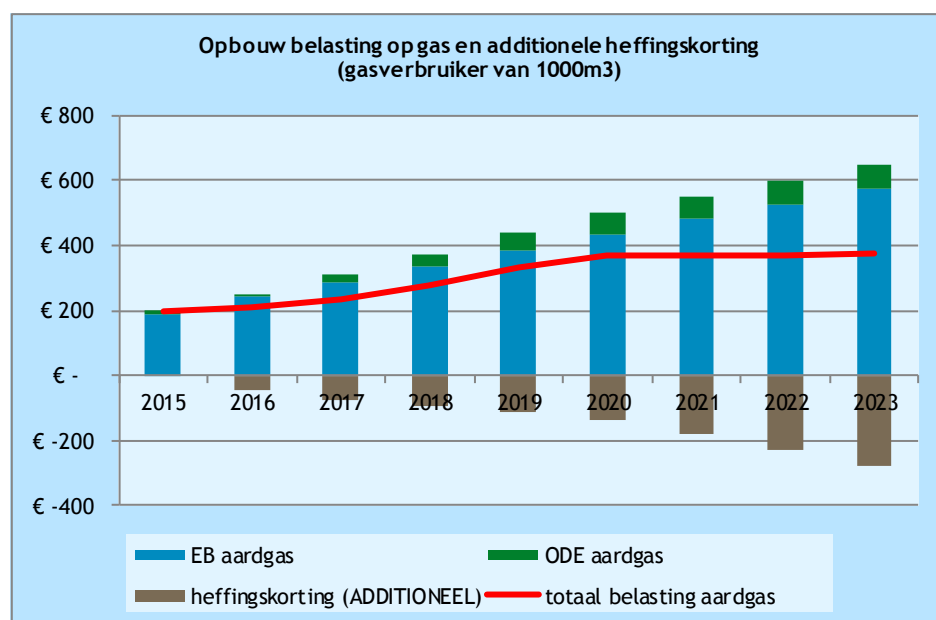
3.1 Belasting energiegebruiker

De huidige energiebelasting + ODE-heffing op gas neemt toe van € 0,20 per m³ nu naar € 0,58 in 2023 (exclusief BTW).

Uitgangspunt is dat gasverbruikers van 1.000 m³ niet meer gaan betalen dan nu begroot, want dat wordt via de extra heffingskorting rechtgetrokken. Voor een gasverbruiker die 1.000 m³ per jaar gebruikt, betekent dit dat zijn bruto belasting stijgt van € 200 naar € 650 in 2023. Als compensatie krijgt hij een additionele heffingskorting op energie van € 275 in 2023. De totale netto belasting op gas (incl. EB en ODE-heffing en minus additionele heffingskorting) neemt voor een huishouden dat 1.000 m³ gebruikt toe van € 200 tot € 375 in 2023. Deze stijging (rode lijn) is volledig toe te rekenen aan de begrote stijging van de ODE-heffing. Zie Figuur 3 ter illustratie.

Voor 2016 is uitgegaan van een stijging van € 0,05 per m³ gas, een hogere heffingskorting van € 50 per aansluiting (exclusief BTW) en een compensatie van circa € 50 per huishouden via de inkomstenbelasting.

Figuur 3 Ontwikkeling energiebelasting op gas

3.2 Inkomsten Rijk

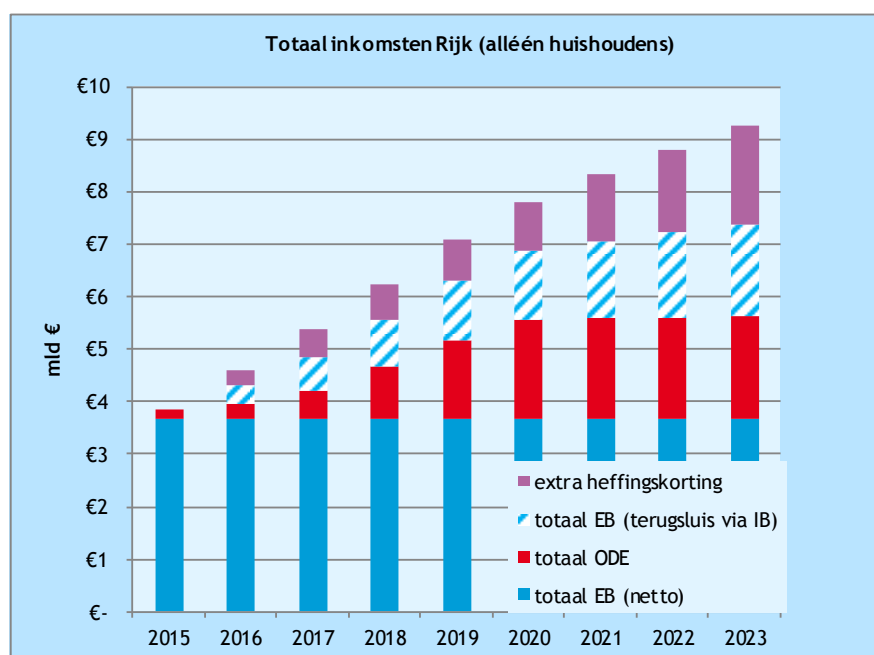
Door verhoging van de energiebelasting op gas worden extra inkomsten gegenereerd voor het Rijk. De bruto-inkomsten afkomstig van huishoudens stijgen hierdoor van € 3,9 miljard naar € 9,3 miljard in 2023. Ruim € 5 miljard extra inkomsten in 2023, waarvan de inkomsten uit de ODE-heffing al begroot zijn te stijgen tot € 2 miljard in 2023 (alleen voor huishoudens). Een deel van de verhoging door invoering van de Variant EB wordt gebruikt voor het verlagen van de totale energielasten door een hogere heffingskorting van energiebelasting¹ toe te passen voor huishoudens. Dit kost € 1,9 miljard per jaar. Hierbij is als criterium aangenomen dat kleinverbruikers met een

¹ De heffingskorting voor 2015 is € 311,84 per aansluiting.

gasverbruik van 1.000 m³ per jaar per saldo evenveel EB+ODE minus extra heffingskorting zouden moeten betalen als nu begroot tot 2023, inclusief de stijging van de ODE-heffing (break-even point). De additionele inkomsten uit de energiebelasting, ná de verhoging van de heffingskorting, (€ 1,8 miljard in 2023) worden teruggesluisd via de inkomstenbelasting (IB). Dit komt neer op circa € 250 per gemiddelde belastingbetaler als dit via verhoging van de algemene heffingskorting gaat. Hierbij is rekening gehouden met een gemiddelde energiebesparing door de hogere gasprijs van 15%. Zie Figuur 4 ter illustratie. Door deze verhoging van de heffingskorting en de hogere heffingskorting gaan huishoudens met een verbruik minder dan 1.500 m³ per jaar er op vooruit en boven een verbruik van 1.500 m³, er op achteruit.

Figuur 4 Totale inkomsten Rijk uit energiebelastingen huishoudens 2015-2023, exclusief BTW

3.3 Voorbeeldcases energiebelasting huishoudens

In de analyse zijn verschillende huishoudelijke gebruikerscategorieën voor gas aangenomen (zie Tabel 1). Het jaarlijks elektriciteitsverbruik is voor alle gebruikerscategorieën gemiddeld 3.500 kWh zodat alleen het effect van het gasverbruik zichtbaar wordt, dit is een simplificatie van de werkelijkheid.

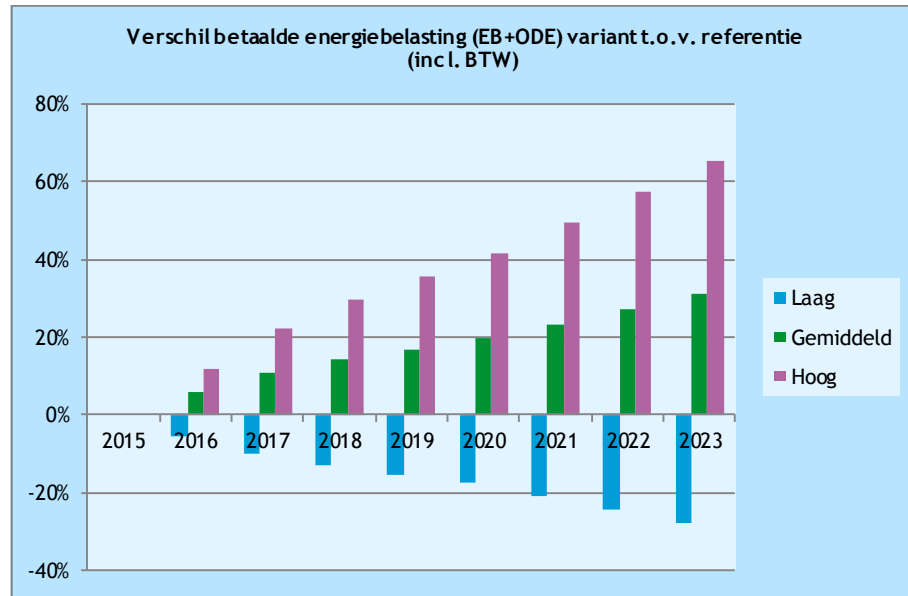
Tabel 1 Gebruikerscategorieën gas voor huishoudens

	Jaarlijks gasverbruik	Jaarlijks elektriciteitsverbruik
Laag	700 m ³	3.500 kWh
Gemiddeld	1.500 m ³	3.500 kWh
Hoog	2.500 m ³	3.500 kWh

Categorie Laag in de Variant EB zal de komende jaren veel minder aan energie betalen dan wanneer de energiebelasting op gas niet toe zou nemen, in 2023 is dit 50% minder dan de huidige energielasten. Gebruikers in de categorie Hoog in de geanalyseerde variant zullen naar verwachting de komende jaren fors meer betalen voor energie, namelijk 50%. In de referentiesituatie is rekening gehouden met een stijging van de ODE-heffing met een factor 10, van gemiddeld € 30 in 2015 naar € 293 in 2023.

Figuur 5 Verschil Variant energiebelasting t.o.v. referentie 2015-2023

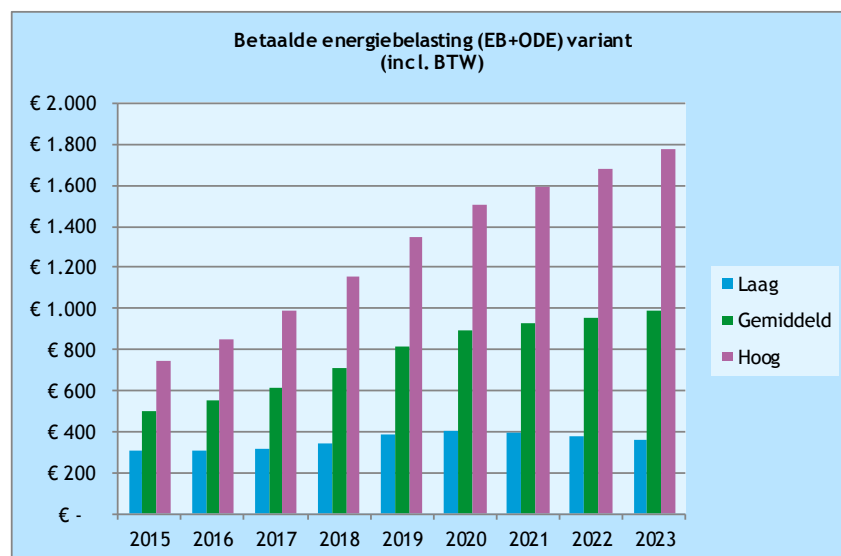

Categorie Laag betaalt nu € 313 aan energiebelastingen op gas en elektriciteit, in 2023 is dit in de referentie door de stijging van de ODE-heffing opgelopen tot € 501. In vergelijking daarmee betaalt deze verbruiker in 2023 28% minder namelijk € 361. Daar bovenop komt nog een belastingverlaging IB van € 250.

Voor de **categorie Gemiddeld** is dit € 505 en loopt op tot € 989 in plaats van € 756 in de referentiesituatie in 2023. Door de teruggave inkomstenbelasting is dit per saldo kostenneutraal.

Categorie Hoog betaalt nu € 745 aan energiebelastingen en dit zal in Variant EB oplopen tot € 1.775 in 2023, in plaats van € 1.075 in de referentiesituatie. Ook voor deze categorie verbruikers wordt de inkomstenbelasting met € 250 verlaagd, maar dat weegt niet op tegen de hogere energiebelasting. De verwachting is dat dit verschil kleiner wordt door de sterke prikkel om energie te besparen.

Figuur 6 Betaalde energiebelasting variant 2015-2023

4 Effecten

4.1 Verlaging energiegebruik

Door de hogere energiebelasting worden besparingsmaatregelen eerder rendabel. Ook substitutie van gas door elektriciteit (warmtepomp) of warmte (geothermie, bodemwarmte, stadsverwarming) wordt aantrekkelijker. Doordat de elektriciteitsprijs gelijk blijft heeft het geen effect op de rentabiliteit van zonnecellen en elektrische auto's.

In de berekeningen is daarom rekening gehouden met een verwachte energiebesparing van 15%.

Huishoudens krijgen met deze verandering van de energiebelasting een sterke prikkel om hun energiegebruik te verlagen.

4.2 Bepalende factoren gasverbruik

Het gasverbruik van een huishouden wordt hoofdzakelijk bepaald door de woningkenmerken (woningtype, grootte, aantal buitenzijden), energetische kwaliteit van een woning en stookgedrag van bewoners (ECN, 2013).

Woningkenmerken zijn de belangrijkste factoren die verschillen tussen het gasverbruik van huishoudens verklaren. De invloed van woninggrootte op het gasverbruik is aanzienlijk. De correlatie tussen woninggrootte en gestandaardiseerd jaarverbruik is nagenoeg lineair.

De relatie tussen gasverbruik en aantal buitenzijden (gevel, vloer, dak), indicatie van het verliesoppervlak, van de woning is ook evident. Hoe groter het deel van de schil dat vrij is, hoe hoger het gasverbruik. Flatbewoners verbruiken minder dan dezelfde huishoudens in een rijtjeswoning en hun verbruik is weer lager dan dat van huishoudens in een vrijstaande woning.

De energetische kwaliteit van de woningen heeft ook een duidelijke relatie met het gasverbruik. In een zuinige woning met A-label wordt ongeveer 1.400 m³ gas verstoekt per jaar. In een vergelijkbare woning met G-label is dat ruim 1.800 m³, ondanks dat deze woningen meestal kleiner zijn. Een deel van de bewoners van woningen met een G-label kiest voor een lager comfortniveau (niet alle kamers warm, lagere stooktemperatuur) om de energiekosten te beperken.

Onzuinig energiegedrag heeft ook een zelfstandige correlatie met het gasverbruik vooral bij temperatuurinstellingen, gevolgd door het altijd verwarmen van andere ruimten in de woning (naast de woonkamer). Andere gedragscomponenten (bijv. baden en douchen, ventileren etc.) hebben minder invloed, maar zijn wel relevant.

Het inkomen en de huishoudsamenstelling (gezinsgrootte) zijn ook van belang, maar het effect op het gasverbruik is wel kleiner dan bovengenoemde factoren (Nibud, 2009).

4.3 Relatie besteedbaar inkomen en energieverbruik

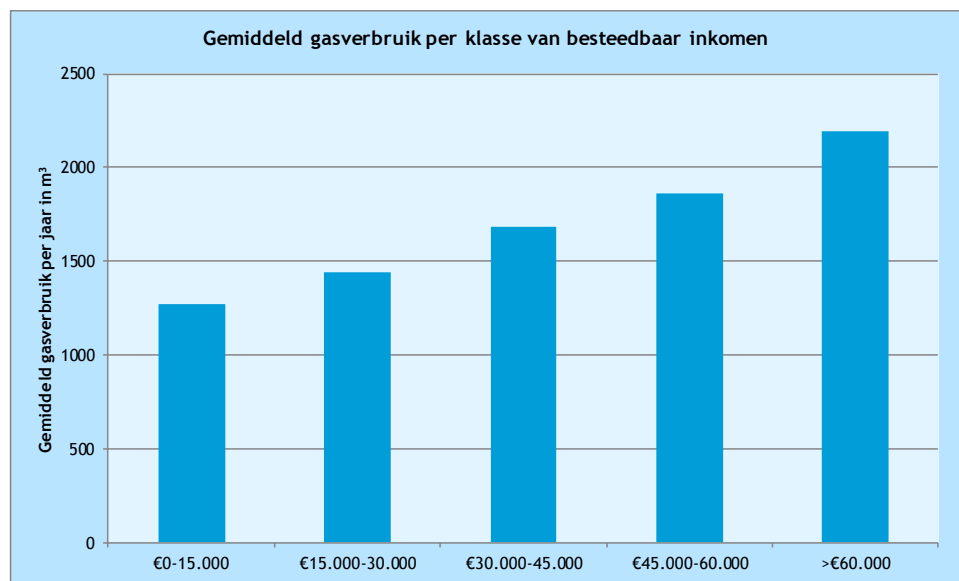
Hoewel het aanpassen van de energiebelasting met name gericht is op het stimuleren van hernieuwbare energie, zuinige technieken en energiebesparend gedrag, heeft het ook invloed op de koopkracht van huishoudens. Immers, het verhogen van de belasting op gas, kan leiden tot een hogere energierekening voor verschillende huishoudens.

De vraag is of de huishoudens met een relatief hoog gasverbruik (of elektriciteitsverbruik) inderdaad naar verhouding een groter deel van hun inkomen kwijt zijn aan energielasten.

Uit een analyse van het Nibud (2009) blijkt dat het budgetaandeel energie sterk verband houdt met het inkomen. Het budgetaandeel energie is de verhouding tussen energieverbruik en besteedbaar inkomen. Een hoger inkomen leidt tot een hoger elektriciteit- en gasverbruik. Maar de hoogte van het besteedbaar huishoudinkomen is zelf weer van invloed op de omvang van het budgetaandeel: hoe hoger het inkomen, hoe kleiner het aandeel van het inkomen is dat een huishouden aan energie kwijt is. Dit effect is heel groot. Lagere inkomens zijn een relatief groter deel van hun besteedbare inkomen kwijt aan energielasten. Het aandeel energie-uitgaven dat minimaal nodig is om van te leven (basisniveau) drukt al zwaar op de begroting van lagere inkomenscategorieën. De lagere inkomens starten als het ware al met een hoger budgetaandeel, dit wordt bij inkomensstijging langzaam ingelopen.

Figuur 7 Gemiddeld gasverbruik per inkomenscategorie

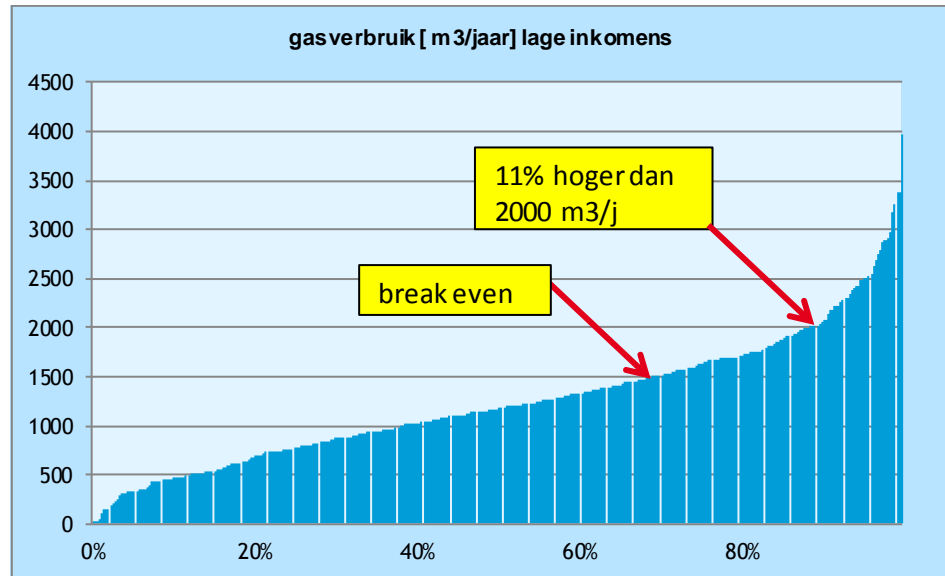

Daarnaast blijkt het woningtype van invloed te zijn op het budgetaandeel energie. Flatbewoners besteden een duidelijk kleiner deel van hun inkomen aan energie dan bewoners van andere woningen (geschakelde- of vrijstaande woning).

Het aantal kinderen is ook een beïnvloedbaar kenmerk voor de bepaling van het budgetaandeel energie. Een groter gezin is een groter deel van zijn budget kwijt is aan energielasten. Niet alleen het aantal kinderen, ook de leeftijd van de kinderen speelt hierbij een rol. Van gezinnen met thuiswonende kinderen van 12 jaar of ouder gaat een groter deel van hun budget op aan energie dan bij gezinnen met jongere kinderen. Dit geldt vooral voor het elektriciteitsverbruik (computers, licht).

Uit analyse van de module WoOn2012 blijkt dat in de categorie huishoudens met een inkomen tot € 15.000 per jaar het gemiddelde gasverbruik 1.271 m³ is. 11% heeft een verbruik hoger dan 2.000 m³ per jaar. 30% heeft een verbruik hoger dan 1.500 m³ per jaar, het punt waarop de inkomenseffecten nul zijn (break even). In Figuur 8 is dit duidelijk weergegeven. een grote groep lage inkomens (70%) gaat er (fors) op vooruit met de Variant EB.

Figuur 8 Gasverbruik (m³ per jaar) voor inkomensgroep tot € 15.000

4.4 Effect op besteedbaar inkomen (koopkrachteffect)

De vraag is vervolgens welk effect een verhoging van de energiebelasting op gas heeft voor de energielasten van huishoudens, in het bijzonder de lage inkomens. Huishoudens met een laag verbruik (minder dan 1.000 m³) gaan er in de Variant EB op vooruit. Als het gasverbruik boven de 1.500 m³ komt weegt de lagere inkomstenbelasting (€ 250 in 2023) niet meer op tegen de hogere energiebelasting (inclusief ODE-heffing). Voor de categorie huishoudens met lage inkomens heeft 30% een gasverbruik hoger dan 1.500 m³ per jaar. Specifiek voor deze inkomensgroep ligt er een noodzaak om het verbruik omlaag te brengen door besparende maatregelen en gedrag. Net als in Engeland kan uit de hogere inkomsten van de energiebelasting een deel worden gereserveerd om besparingsprogramma's te bekostigen. Een andere mogelijkheid is deze huishoudens bij voorrang te laten verhuizen naar een energiezuinig huis. Door de geleidelijke stijging in stapjes van circa € 0,05 per jaar verminderd met de hogere heffingskorting en teruggave IB, is er volop gelegenheid om maatregelen te treffen die het verbruik verlagen.

5 Conclusies

Met de aanpassing van de energiebelasting ontstaat een sterke prikkel voor huishoudens om hun energiegebruik te verlagen door energiebesparing, zonneboilers en of omschakeling van aardgas naar warmtepomp of warmtelevering. De verwachting is dat een besparing van 15% kan worden bereikt met deze verhoging van het tarief per m³ in de komende acht jaar.

Bij een verbruik van 1.500 m³ gas/jaar is verhoging van de energiebelasting op gas naar het niveau van elektriciteit kostenneutraal. Enerzijds leiden de hogere energiekosten voor huishoudens met een hoog gasverbruik tot een incentive om energie te besparen. Anderzijds worden huishoudens met een laag energieverbruik (minder dan 1.500 m³ per jaar) extra beloond en gaan dus minder betalen aan energie dan nu het geval is.

Het verhogen van de energiebelasting op gas leidt in de Variant EB gas = EB elektriciteit tot een forse toename in de bruto-inkomsten van het Rijk. De aanpassingen leiden tot meer dan een verdubbeling van de inkomsten uit de energiebelasting in 2023. Deze extra inkomsten worden gebruikt om de hogere lasten te verlichten: de heffingskorting op energie wordt verhoogd en belasting op inkomsten wordt verlaagd. Het voordeel van een terugsluis via een hogere heffingskorting en verlaging van de belasting op inkomsten is dat de prikkel om energie te besparen en/of van energiedrager te veranderen, of een zonneboiler of warmtepomp aan te schaffen, blijft, maar de koopkrachteffecten veel minder worden dan zonder terugsluis. Daarnaast zullen door de stijging van de gasprijs meer warmteprojecten rendabel worden en zullen meer grote en kleine warmteleveringsprojecten worden gerealiseerd.

Er is een duidelijke correlatie tussen het inkomen en het energiegebruik: Huishoudens met lagere inkomens gebruiken minder energie. Huishouden met een laag inkomen en met een hoog gasverbruik worden geconfronteerd met stijgende kosten voor het gasverbruik als ze geen besparende maatregelen treffen.

Naast de terugsluis via de inkomstenbelasting en de hogere heffingskorting is het mogelijk om besparingsprogramma's te bekostigen, en/of deze huishoudens bij voorrang te laten verhuizen naar een energiezuinig huis.

6 Referenties

Kamerstuk 33115
Regels voor de opslag duurzame energie (10 december 2012)

ECN (2013). Energiebesparing: Een samenspel van woning en bewoner -
Analyse van de module Energie Woon 2012.

Nibud (2009). Energielastenbeschouwing. Verschillen in energielasten tussen
huishoudens nader onderzocht.

Verschuiving energiebelasting, CE Delft, juli 2015

WoOn2012 module Energie, Rijksoverheid, maart 2013

Bijlage A Energiebelasting en ODE-heffing

A.1 Energiebelastingen

Energiebelastingen worden door de energiebedrijven in rekening gebracht en afdragen aan de overheid. De overheid heft - naast ODE-heffing - energiebelasting en BTW op het gebruik van energie.

Energiebelasting

Energiebelasting (EB) ook wel regulerende energiebelasting (REB) genoemd is een overheidsheffing op het gebruik van energie. In 1996 werd de REB voor het eerst ingevoerd met als doel energiebesparing te stimuleren. Iedere verbruiker die is aangesloten op een elektriciteits- en/of gasnet is verplicht tot het betalen van EB over de geleverde elektriciteit en/of gas. De hoogte van de EB is afhankelijk van de situatie achter de netaansluiting. Ook de teruggave energiebelasting is een onderdeel van de overheidsheffing (de teruggave energiebelasting geldt alleen voor stroom²). Het tarief voor deze opslag geldt per kWh voor alle stroomproducten en per m³ voor alle gasproducten.

ODE heffing

De opslag duurzame energie heffing (ODE-heffing) is ingevoerd op 1 januari 2013 om de investering in duurzame energie te stimuleren. Het doel van deze nieuwe belasting is om de subsidieregeling Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE+ regeling) te financieren. De subsidieregeling SDE+ stimuleert de productie van duurzame energie (elektriciteit, gas of warmte) die relatief goedkoop is op te wekken. Het tarief voor deze opslag geldt per kilowattuur (kWh) voor alle stroomproducten en per kubieke meter (m³) voor alle gasproducten (Wet opslag duurzame energie, Art. 1, lid 1).

Het vorige kabinet heeft er voor gekozen om de SDE+ uitsluitend uit de SDE+ opslag (ODE-heffing) te bekostigen. De opbrengsten voor de SDE+ via de ODE-heffing moeten in snel tempo stijgen en dus ook de tarieven. De stijging naar € 1,4 miljard is afgesproken in het vorige kabinet. Dit kabinet zet in op een aandeel van 16% duurzame energie in 2023. Voor 2050 streeft het kabinet in internationaal verband naar een volledig duurzame energievoorziening. Voor het realiseren van de ambitie van 16% duurzame energie in 2020 zijn middelen gereserveerd in het Regeerakkoord oplopend tot structureel € 3,8 miljard per jaar in 2020. Het plafond van € 3,8 miljard geldt ook in de periode daarna (tot 2031). Twee derde deel zal worden betaald door de huishoudens.

BTW

Belasting over de toegevoegde waarde is een indirecte belasting die de overheid heft op de verkoop van producten of diensten. Sinds 1 oktober 2012 is de BTW voor energieproducten 21%.

² De teruggave van de energiebelasting heet heffingskorting energiebelasting. Deze korting is € 311,84 per jaar excl. BTW per elektriciteitsaansluiting en geldt alleen voor locaties met een verblijffunctie, zoals een woonhuis of kantoor. Voor elektriciteitsaansluitingen zonder verblijffunctie is de (beperkte) heffingskorting vervallen sinds 1 januari 2015.

A.2 Huidige tarieven

In de meest voorkomende situaties betaalt de gebruiker de energiebelasting en ODE-heffing volgens een degressief systeem (het tarief wordt lager naarmate het verbruik stijgt).

Tabel 2 Energiebelasting en ODE-heffing Gas (excl. BTW)

Gasverbruik m ³	Energiebelasting (€/m ³)	ODE-heffing (€/m ³)	Totaal (€/m ³)
0-170.000*	0,1911	0,0074	0,1985
170.000-1 mln	0,0677	0,0028	0,0705
1 mln - 10 mln	0,0247	0,0008	0,0255
Blokverwarming**	0,1911	0,0074	0,1985

* Sinds 1 januari 2013 zijn de 1e schijf (1-5.000 m³) en de 2e schijf (5.000-170.000 m³) van de energiebelasting voor gas samengevoegd.

** Van blokverwarming is sprake wanneer een gasaansluiting gebruikt wordt voor een gemeenschappelijke voorziening, voor de verwarming van meer dan één onroerende zaak (bijv. appartementen,- kantoren,- en zorgcomplexen). Ook wanneer een complex bestaat uit meerdere gebouwdelen met ieder een eigen WOZ-beschikking is er sprake van blokverwarming. Opgave van "blokverwarming" blijft belangrijk in verband met eventuele toekomstige veranderingen.

Bron: Wet opslag duurzame energie, Art. 2

Tabel 3 Energiebelasting en ODE-heffing Elektriciteit (excl. BTW)

Elektraverbruik kWh	Energiebelasting (€/kWh)	ODE-heffing (€/kWh)	Totaal (€/kWh)
0-10.000	0,1196	0,0036	0,1232
10.001-50.000	0,0469	0,0046	0,0515
50.001-10 mln	0,0125	0,0012	0,0137

Bron: Wet opslag duurzame energie, Art. 3

A.3 Prognose ODE-tarieven

De ODE-heffing is sinds de invoering jaarlijks omhoog gegaan voor zowel klein- en grootverbruikers. Eveneens gaat de ODE-heffing de komende jaren flink stijgen. Voor gas gaat de heffing omhoog van € 0,0074 nu naar € 0,0113 per m³ in 2016 voor kleinverbruikers. En bij elektriciteit stijgt de heffing van € 0,0036 nu naar € 0,0056 per kWh in 2016. Een toename van meer dan 50% voor zowel gas als elektriciteit (zie Tabel 4 en Tabel 5). Voorlopig is dit nog een kleine factor voor prijsstijgingen maar dat gaat oplopen, het gemiddeld effect van de ODE voor bijvoorbeeld huishoudens is € 30 per jaar per huishouden in 2015 naar € 293 in 2023.

Tabel 4 ODE-heffing gas toename (excl. BTW)

Gasverbruik m ³	ODE-heffing 2015 (€/m ³)	ODE-heffing 2016 (€/m ³)	Percentuele toename
0-170.000*	0,0074	0,0113	+53%
170.000-1 mln	0,0028	0,0042	+50%
1 mln - 10 mln	0,0008	0,0013	+63%
Blokverwarming	0,0074	0,0113	+53%

Bron: Wet opslag duurzame energie, Art. 2

Tabel 5 ODE-heffing elektriciteit toename (excl. BTW)

Elektraverbruik kWh	ODE-heffing 2015 (€/kWh)	ODE-heffing 2016 (€/kWh)	Percentuele toename
0-10.000	0,0036	0,0056	+56%
10.001-50.000	0,0046	0,007	+52%
50.001-10 mln	0,0012	0,0019	+58%

Bron: Wet opslag duurzame energie, Art. 3

